

บทคัดย่อ

ไซเบอร์สเปซหรืออินเทอร์เน็ต เป็นเครือข่ายของคอมพิวเตอร์ระบบต่างๆ ที่เชื่อมโยงกัน ทำให้การติดต่อสื่อสารต่างๆ ทำได้อย่างรวดเร็ว มีการนำเทคโนโลยีประเภทนี้ไปใช้ประโยชน์อย่างมากมาย อย่างไรก็ตามก็ได้เกิดปัญหาของการใช้งานบนโลกของไซเบอร์สเปซ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การแสดงความคิดเห็น หรือการใช้งานทางด้านความบันเทิงต่างๆ ซึ่งหากผู้ใช้งานได้ใช้โดยเคารพสิทธิของบุคคลอื่น อาทิ เช่น บุคคลที่เป็นเจ้าของผลงาน หรือไม่กล่าวถ้อยคำอันเป็นการหมิ่นประมาทผู้อื่น เช่นนี้แล้วการละเมิดสิทธิต่างๆ ก็คงจะไม่เกิดขึ้น แต่เนื่องจากสภาพการใช้งานตามที่เราได้ทราบกันแล้วว่าบุคคลอื่นจะไม่อาจทราบได้ว่าบุคคลที่ตนได้ติดต่อด้วยเป็นบุคคลใด ทำให้การเคารพสิทธิของผู้อื่นถูกลดทอนลงไปด้วย ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบันการละเมิดสิทธิทางแพ่งในไซเบอร์สเปซที่เป็นปัญหาอย่างยิ่งตามที่ผู้เขียนได้ศึกษาพบว่ามียู่ 3 ประเภทคือ การละเมิดลิขสิทธิ์ การละเมิดเครื่องหมายการค้า และการหมิ่นประมาท

จากสภาพปัญหาของการละเมิดทางแพ่งในไซเบอร์สเปซข้างต้นทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่ศึกษาว่ารูปแบบของการละเมิดดังกล่าวเป็นอย่างไร แตกต่างจากการละเมิดในรูปแบบเดิมก่อนที่จะมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างไร ตลอดจนศึกษาถึงทฤษฎีและพื้นที่ที่ก่อให้เกิดการละเมิด ตลอดจนศึกษาถึงเขตอำนาจศาลต่างประเทศที่ใช้ในการกำหนดเหนือการละเมิดทางแพ่งดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อจะได้ทำความเข้าใจว่าประเทศที่พัฒนาทางด้านอินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา เยอรมนี ฝรั่งเศสและสิงคโปร์ ประเทศเหล่านี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้เขตอำนาจศาลของประเทศตนเองอย่างไร รวมถึงศึกษาจากตัวอย่างคดีที่มีเป็นจำนวนมากของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อใช้ในการอธิบายหลักเกณฑ์ว่าหากศาลไทยจะนำหลักดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับหลักการขยายเขตอำนาจศาลที่กฎหมายไทยมีอยู่เพื่อศึกษาว่ารูปแบบเดิมมีข้อดีข้อเสียอย่างไร ใช้บังคับได้ในระหว่างประเทศได้หรือไม่ และหากจะนำมาปรับใช้แล้วจะต้องนำหลักใดมาเป็นเกณฑ์

เมื่อได้ศึกษาข้อกฎหมายของประเทศต่างๆ ประกอบกับความขาดแคลนตัวอย่างของคำพิพากษาศาลฎีกาของประเทศไทยพบว่า การที่ระบบกฎหมายไทยให้การขยายเขตอำนาจศาลตามมาตรา 4 ตรี ก่อให้เกิดการไม่ยอมรับในระดับระหว่างประเทศซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมากรวมถึงความไม่สอดคล้องกับการขยายเขตอำนาจศาลในระดับสากลที่ใช้บังคับอยู่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุงระบบกฎหมายในเรื่องดังกล่าวให้เกิดความเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคการสื่อสารไร้พรมแดนด้วย

จากการศึกษาถึงปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้ขอเสนอแนวทางในการตีความหลักมูลคดีเกิดกับการกระทำความผิดฐานละเมิดทางแพ่ง เพื่อให้ศาลไทยมีเขตอำนาจครอบคลุมไปถึงจำเลยที่ไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐและเป็นการกระทำละเมิดที่ไม่ได้ปรากฏว่ามูลคดีได้เกิดภายในท้องที่ของศาลนั้น โดยการนำหลักเกณฑ์ของการขยายเขตอำนาจศาลของประเทศสหรัฐอเมริกา มาปรับใช้ กล่าวคือเป็นไปตามหลักของการติดต่อเกี่ยวข้องกันเป็นอย่างน้อย (minimum contact) ทั้งนี้การนำหลักเกณฑ์ข้างต้นมาปรับใช้กับระบบกฎหมายไทยอาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการแก้กฎหมายแต่อย่างใด เพียงแต่ให้มีการตีความจุดเกาะเกี่ยวเพื่อใช้ในการเชื่อมโยงกับหลักมูลคดีเกิด ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมภายในโลกไซเบอร์สเปซที่เกิดขึ้น